

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: „Educație și competențe”

Titlu proiect: „Oferte educaționale noi și flexibile în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic conforme cu cerințele pieței muncii în schimbare”

Cod SMIS proiect: POCU/320/6/21/122333

Nr. înreg.: 70/2/122333/10.05.2022

AVIZAT

Manager proiect

Giorgian Neculoiu

Raport de prognoza a evoluției pieței muncii

UNIVERSITATEA TEHNICĂ
DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

Introducere

Prezentul raport este realizat de către membrii echipei de implementare de la UTCB - Universitatea Tehnică de Construcții București, în calitate de beneficiar al proiectului cu titlul „Oferte educaționale noi și flexibile în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic conforme cu cerințele pieței muncii în schimbare”, cod SMIS proiect: POCU/320/6/21/122333, împreună cu membrii echipa de implementare de la ceilalți parteneri din proiect (Partenerul 1: Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, Partenerul 2: Universitatea Valahia din Târgoviste, Partenerul 3: Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Partenerul 4: Universitatea Politehnică București, Partenerul 5: Universitatea Politehnică Timisoara și Partenerul 6: S.C. Omega Trust S.R.L.), pe baza rezultatelor obținute din analizele elaborate de către experți și pe baza rezultatelor obținute în cadrul proiectului prin RA3 – Studiu privind nevoile pieței muncii.

Realizarea acestui raport a fost începută de experții echipei de implementare odată cu obținerea RA3 – Studiu privind nevoile pieței muncii, acestea fiind într-o continuă dezvoltare și actualizare care a ținut cont atât de cerințele pieței muncii identificate la nivelul RA3, dar mai ales de provocările socio-economice (inclusiv pandemia de COVID-19) existente pe durata perioadei de implementare. În perioada de implementare a proiectului, de la momentul obținerii RA3 și până la momentul obținerii acestei forme a raportului, la nivelul proiectului au fost făcute mai multe analize pe baza RA3, analize ce au stat la baza dezvoltării/actualizării ofertelor de studii, activitate prevăzută a fi făcută prin intermediul activității 3 din cadrul proiectului.

Obiectivul general al proiectului “Oferte educaționale noi și flexibile în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic conforme cu cerințele pieței muncii în schimbare” constă în creșterea ratei de acces și participării în învățământul terțiar non-universitar, a creșterii atractivității ofertelor educaționale din învățământul terțiar universitar (adresându-se în acest sens unui grup țintă de min. 310 studenți) și non-universitar (adresându-se unui grup țintă de min. de 45 cursanți provenind din grupuri vulnerabile) prin dezvoltarea și pilotarea furnizării unui număr de 7 oferte educaționale noi și/sau redefinite, cu conținut inovator, corelate cu

îmbunătățirea competențelor unui număr de 66 cadre didactice universitare, în scopul de a oferi programe de studii bazate atât pe nevoile cursanților/studentilor dar și adecvate unei piețe de muncă aflată în continuă mișcare.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

O.S.1 – Creșterea participării la învățământul terțiar universitar a unui grup țintă de minim 310 studenți și non-universitar a unui grup țintă de minim 45 cursanți, dezvoltat în cadrul universităților din proiect, în special adresându-se persoanelor care provin din grupuri vulnerabile, pe parcursul a 30 luni de implementare proiect;

O.S. 2 - Instituirea și utilizarea de pachete integrate de măsuri de asistență educațională și sprijin financiar, prin acordarea unui număr de 15 burse/sprijin financiar pentru cursanții participanți și înmatriculați în primul an la programul de studii din învățământul terțiar nonuniversitar dezvoltat în cadrul proiectului;

O.S. 3 – Îmbunătățirea nivelului de competențe a 48 persoane - personal didactic din învățământul terțiar universitar, respectiv a 18 persoane - personal didactic din învățământul non-universitar tehnic, organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate implicate în proiect, pe parcursul a 23 luni de perfecționare profesională specializată, în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile;

O.S. 4 - Diversificarea ofertelor educaționale în învățământul terțiar universitar și non-universitar tehnic organizate în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate și implicate în proiect, prin dezvoltarea și pilotarea furnizării prin proiect a 7 oferte educaționale noi și/sau redefinite – 6 din învățământul universitar și 1 din învățământul non-universitar, cu conținut inovator, corelate cu nevoile pieței muncii din sectoare economice/domenii de specializare competitive (IT&C, spațiu și securitate, energie și mediu, econanotehnologii și materiale avansate etc);

O.S. 5 – Dezvoltarea de servicii de facilitare a învățării adresate studenților prin organizarea și susținerea în cadrul proiectului a 4 discursuri motivationale de către reprezentanți

firme de succes din sectoare economice/domenii de specializare competitive (IT&C, spațiu și securitate, energie și mediu, econanotehnologii și materiale avansate etc);

O.S. 6 – Abordare inovativă și sustenabilă prin organizarea în cadrul proiectului a unor ateliere de lucru cu reprezentanți ai personalului didactic al instituțiilor de învățământ implicate în proiect și reprezentanți ai firmelor din sectoare economice/domenii specializare competitive. La unele ateliere vor fi invitați și studenți/cursanți de la universitățile partenere. Se vor organiza și întâlniri cu elevii de la diferite licee în scopul diseminării și atragerii acestora către specializarile dezvoltate în proiect;

O.S. 7 – Implicarea partenerului social din mediul privat - Omega Trust SRL, în activitățile proiectului pentru a dezvolta programe de studii (oferte educaționale) noi și/sau redefinite, cu o componentă aplicativă corelată nevoilor și cerințelor actuale ale pieței muncii;

O.S.8 – Creșterea atractivității procesului de învățare prin realizarea și dezvoltarea de resurse/materiale/instrumente de învățare noi în cadrul programelor de studii dezvoltate prin proiect – editare manuale (cursuri), îndrumare de seminar/laborator, programe analitice și fișe de disciplină pentru cursurile complementare;

O.S.9 – Dezvoltare platformă inovativă educațională, în vederea asigurării continuității utilizării programelor de studii noi dezvoltate în cadrul proiectului.

Documentele care au stat la baza realizării analizei sunt:

- 🚧 RA3 – Studiu privind nevoile pieței muncii, realizat în cadrul proiectului
- 🚧 datele statistice privind cerințele pieței muncii și evoluțiile pieței muncii în domeniile Ingineria Sistemelor, Automatică și Informatică aplicată și subdomeniile acestora realizate în perioada Octombrie 2019-Septembrie 2020 de către experții Partenerul Social Omega Trust;
- 🚧 planurile de învățământ specifice programelor de master și licență, existente în cadrul universităților partenere, cât și de livrabilele realizate de către experții celor 6 universități partenere;

Prezentul Raport de prognoza a evoluției pieței muncii a fost realizat pentru specialiști din domeniile de licență și masterat aferente domeniilor Ingineria Sistemelor, Inginerie Civilă, Mecatronica și Robotica și Științe inginerești aplicate, dar și a programului de studii terțiare nonuniversitare dezvoltate prin proiect și este specific subactivităților:

- A1.1 - Analize, actualizări și elaborări de programe de studii moderne pentru licență și masterat și
- A1.2 - Analiza, dezvoltarea și pilotarea furnizării unor programe de studii adresate cursanților din învățământul nonuniversitar tehnic din cadrul universităților partenere care au finalizat studii liceale, au obținut sau nu diploma de bacalaureat, acestea având componente aplicative din cadrul proiectului.

I.1. Evoluția pieței muncii și prognoze

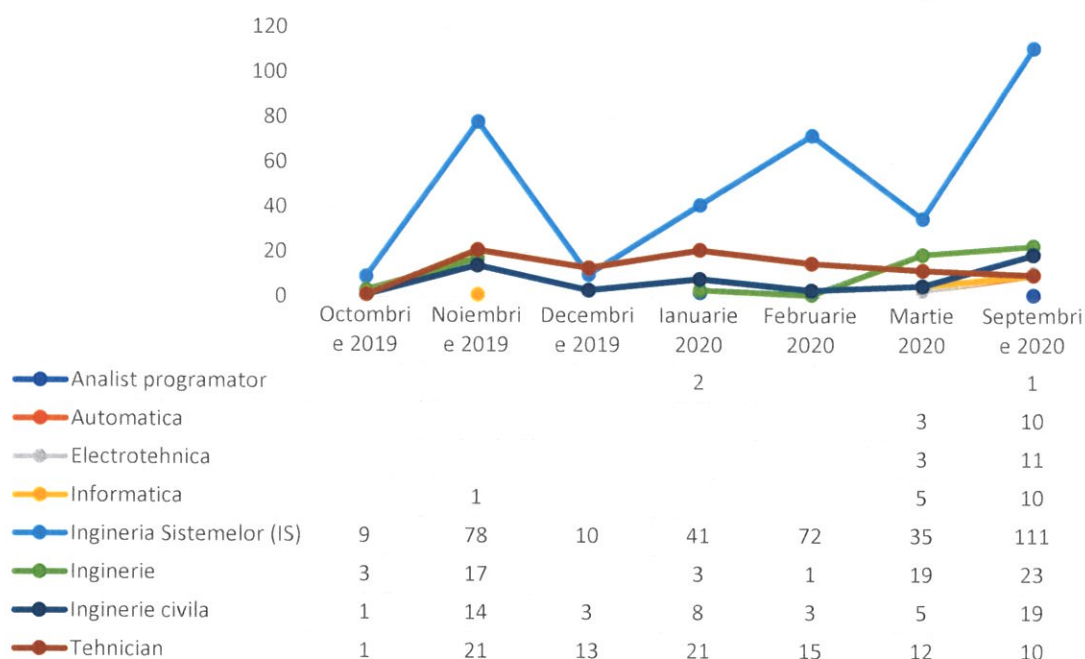
Indiferent de specificul postului promovat și de domeniul căruia se adresează, fie că vorbim despre absolvenți de studii superioare sau liceale, din oferta locurilor de muncă reiese în mod evident faptul că, deși se solicită cunoștințe teoretice, expertiza practică și experiența similară constituie criteriu de departajare și de cele mai multe ori chiar criteriu de selecție a aplicanților. Se pune un mare accent pe abilități dobândite în aplicarea propriu-zisă a informațiilor dobândite în cadrul cursurilor, în acest sens fiind incluse în cerințe și abilități de tipul: lucrul în echipă, organizare și prioritizare a sarcinilor, precum și capacitate de gestionare a termenelor limită, cunoștințe de limbi străine, flexibilitate și adaptabilitate la diferite medii de lucru, etc. Competențele digitale sunt, de asemenea, o cerință identificată la nivelul majorității ofertelor de locuri de muncă, indiferent de specificul acestuia.

Având în vedere datele înregistrate în perioada analizată, în speță Octombrie 2019-Septembrie 2020, putem observa un trend de creștere a numărului de locuri de muncă asociate profilului tehnic, chiar și în contextul existenței fluctuațiilor determinate de diferiți factori: perioade concedii, perioade de închidere an financiar, etc. Raportându-ne la lunile Noiembrie 2019 și Septembrie 2020, luni pe care le putem considera reprezentative pentru un flux normal al posturilor vacante și al angajărilor în timpul anului, observăm o creștere de aproximativ 50% în luna Septembrie 2020 față de luna Noiembrie 2019.

În acest sens, putem concluziona că un trend ascendent se va menține și în perioada următoare, specialiștii în domeniile tehnice fiind din ce în ce mai vizați de către angajatori în contextul dezvoltării industriei și digitalizării tuturor sectoarelor economiei. Este deja evidentă preferința angajatorilor pentru candidați care, alături de cunoștințele teoretice și practice din domeniul vizat, prezintă și abilități de comunicare, competențe digitale (indiferent de specificul postului pentru care aplică), abilități de organizare și de managementul timpului, etc., cu atât mai mult cu cât locurile de muncă promovate vor avea din ce în ce mai mult o componentă remote, dat fiind contextul actual și repercursiunile pandemiei Covid-19 asupra economiei.

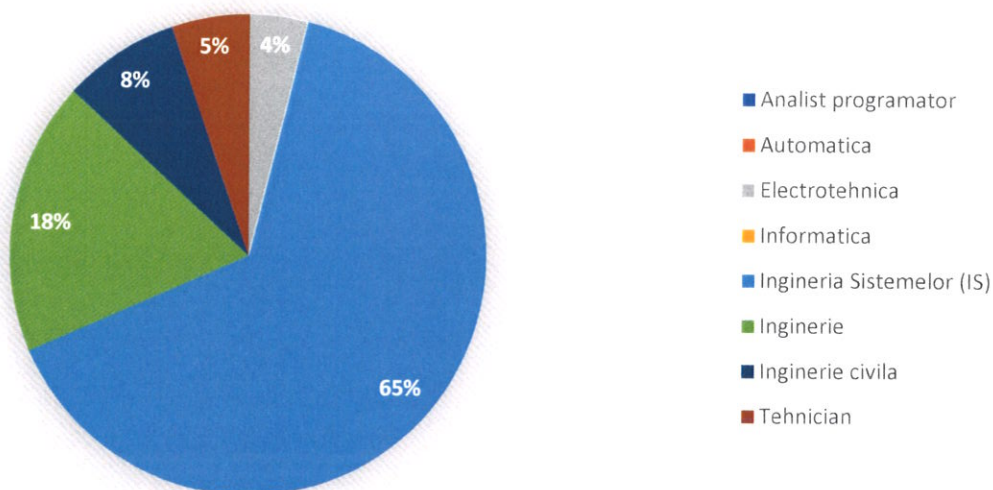
În perioada analizată de 6 luni, în speță Octombrie 2019-Martie 2020, cu revenire asupra situației locurilor de muncă în luna Septembrie 2020, au fost identificate aproximativ 614 posturi în domenii de studii tehnice, relevante în proiect, dintre care 110 de locuri de muncă dedicate absolvenților din învățământul liceal, diferența de 504 posturi disponibile adresându-se domeniilor de Inginerie: Ingineria Sistemelor, Inginerie (ex: Inginerie mecanică, Inginerie mecanică și mecatronică), Inginerie civilă, Automatică, Informatică, etc.

Evoluția ofertei de locuri de muncă în perioada Octombrie 2019-Septembrie 2020

Potrivit datelor centralizate la nivelul județelor studiate: Argeș, Cluj, Dâmbovița, Ialomița, Iași, Prahova și Timișoara, procentul majoritar al posturilor disponibile este aferent domeniului Ingineria Sistemelor, cu o varietate de opțiuni substanțial mai mare pentru absolvenții acestei specializări, având cu o cota de aproximativ 65%, urmat de Inginerie cu aproximativ 18%, Inginerie civilă 8%, Automatică 5%, etc.

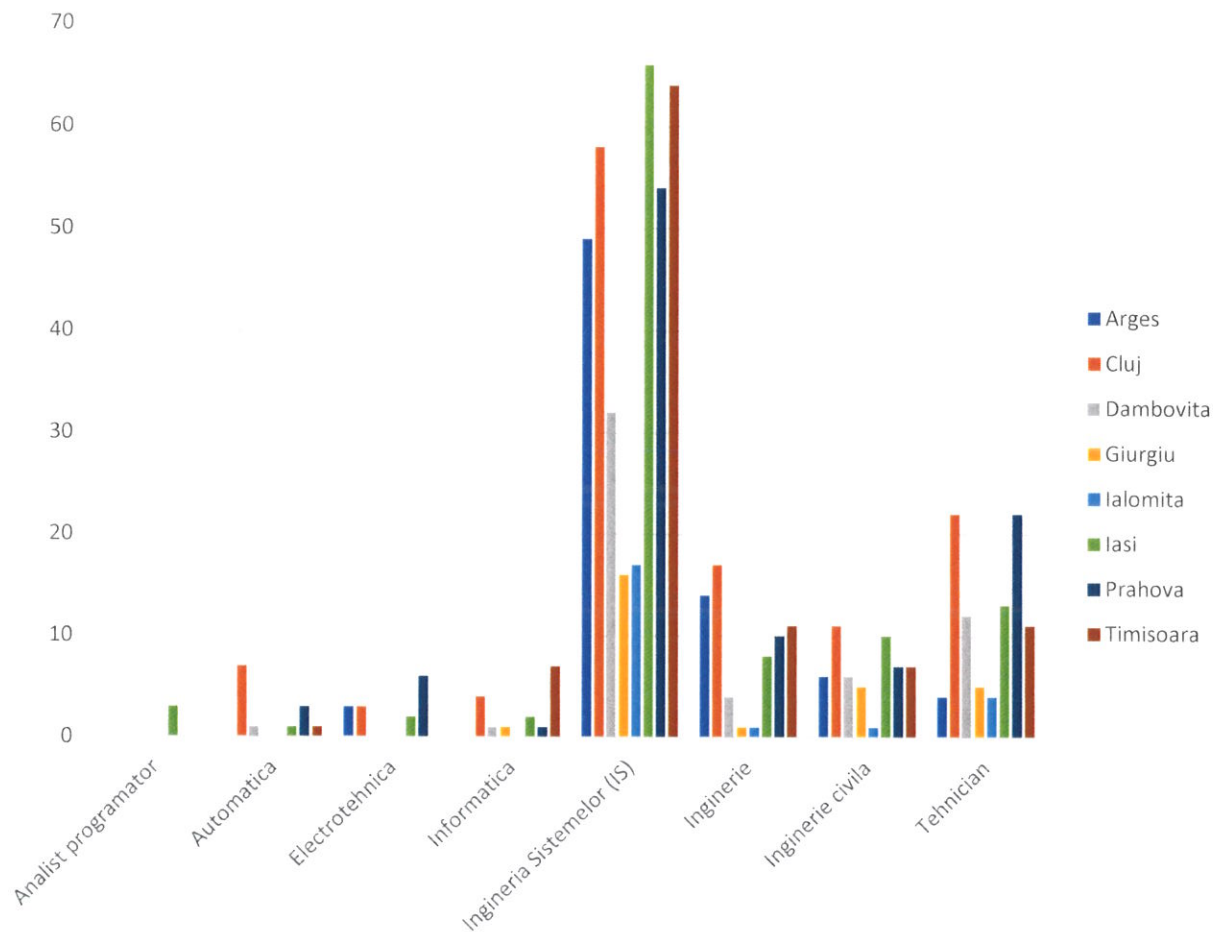
Situatia locurilor de munca in perioada Octombrie 2019-Septembrie 2020

Raportat la județele la nivelul cărora a fost urmărită oferta de locuri de muncă, putem observa faptul că fruntașele în ceea ce privește numărul locurilor de muncă, având o oferta variată de posturi disponibile pe piață pe domenii tehnice, sunt Cluj, Iași, Prahova și Timișoara.

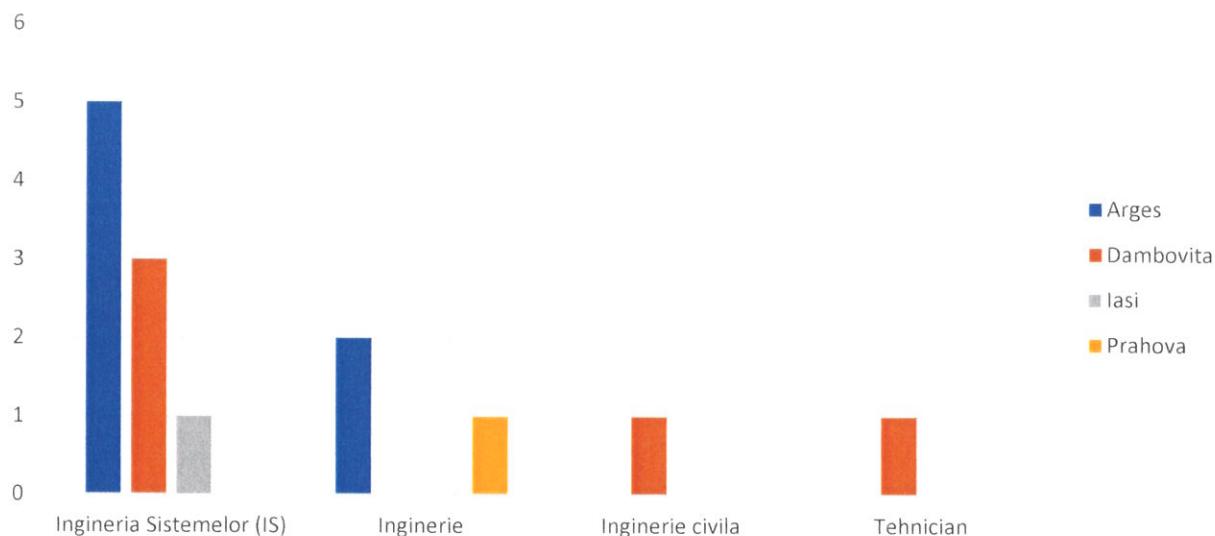
Count of POST	Column Labels								
Row Labels	Arges	Cluj	Dambovita	Giurgiu	Ialomita	Iasi	Prahova	Timisoara	Grand Total
Analist programator						3			3
Automatica		7	1			1	3	1	13
Electrotehnica	3	3				2	6		14
Informatica		4	1	1		2	1	7	16
Ingineria Sistemelor (IS)	49	58	32	16	17	66	54	64	356
Inginerie	14	17	4	1	1	8	10	11	66
Inginerie civila	6	11	6	5	1	10	7	7	53
Tehnician	4	22	12	5	4	13	22	11	93
Grand Total	76	122	56	28	23	105	103	101	614

Situația locurilor de muncă în perioada Octombrie 2019- Septembrie 2020

Punctual, pe fiecare lună din perioada de timp studiată, în speță, lunile Octombrie 2019-Martie 2020, cu revenire în luna Septembrie 2020, la nivelul județelor urmărite, situația locurilor de muncă se prezintă în felul următor:

Situatia locurilor de munca în luna Octombrie 2019

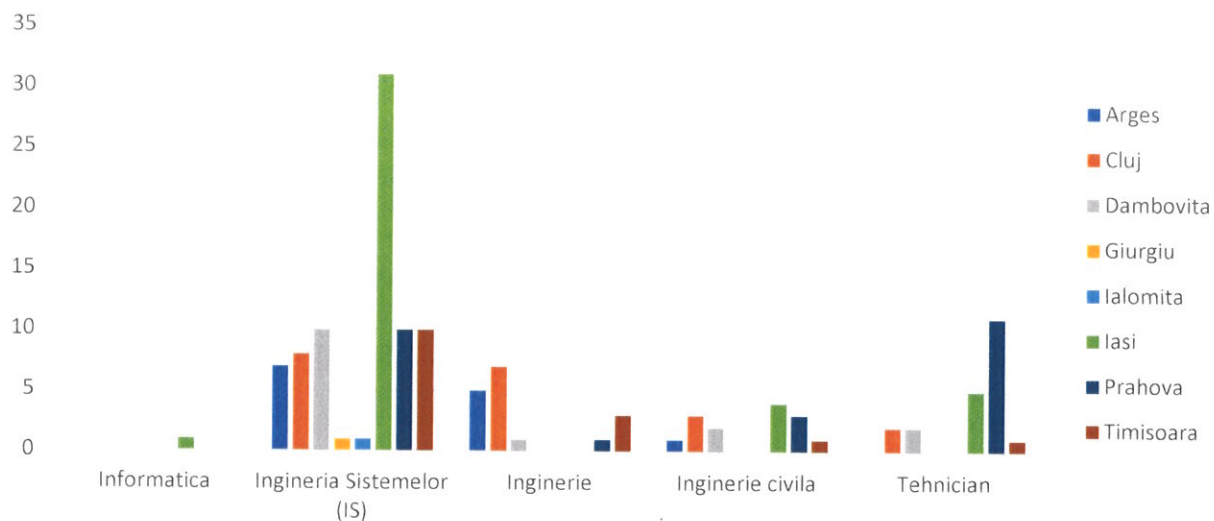

Cu un număr de locuri de muncă cu profil tehnic identificate în luna Octombrie de 14, 9 dintre acestea revin domeniului de studii Ingineria sistemelor, 3 se adresează domeniului Inginerie și doar câte un loc de muncă sunt destinate domeniilor Inginerie civilă și tehnicienilor absolvenți ai colegiilor/liceelor de profil tehnic.

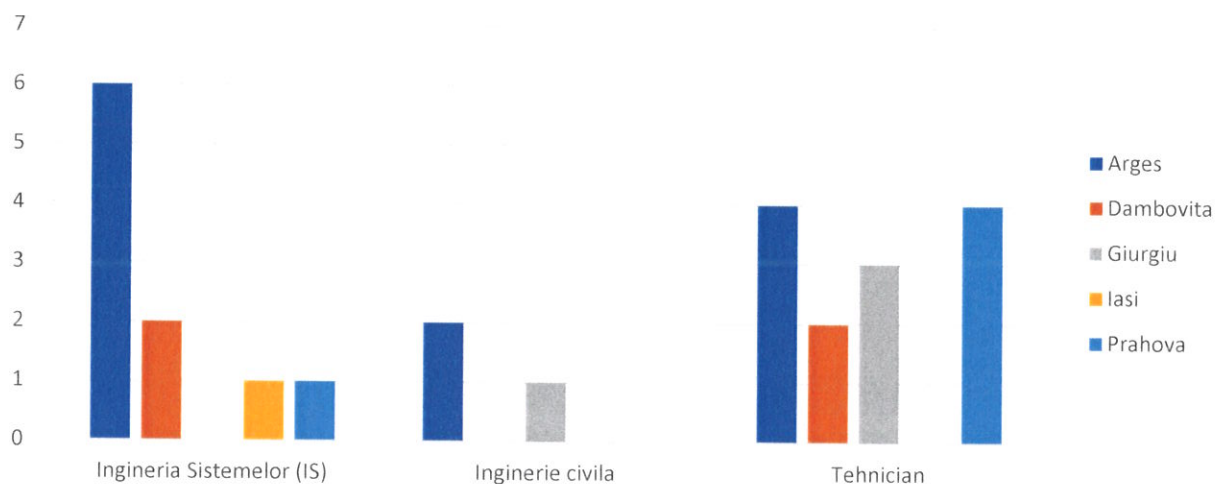
În luna Noiembrie numărul de locuri de muncă disponibile a crescut semnificativ, astfel din 131 de posturi promovate, avem în continuare, un procent majoritar pentru absolvenții domeniului de studii Ingineria sistemelor, în speță 78 de locuri de muncă, 17 respectiv 14 posturi dedicate domeniului Inginerie și Inginerie civilă, 21 de locuri de muncă pentru tehnicieni și un loc de muncă pentru absolvenți ai domeniului Informatică.

Luna Decembrie vine cu o scădere a locurilor de muncă, și nu doar celor cu profil tehnic, fiind sfârșit de an bugetar, precum și luând în considerare zilele libere legal și perioadele obișnuite de concedii. Astfel, identificăm un număr de 26 de locuri de muncă, dintre care 10 pentru Ingineria sistemelor, 13 pentru absolvenții de liceu cu profil tehnic și 3 pentru Inginerie civilă.

Situatia locurilor de munca in luna Noiembrie 2019

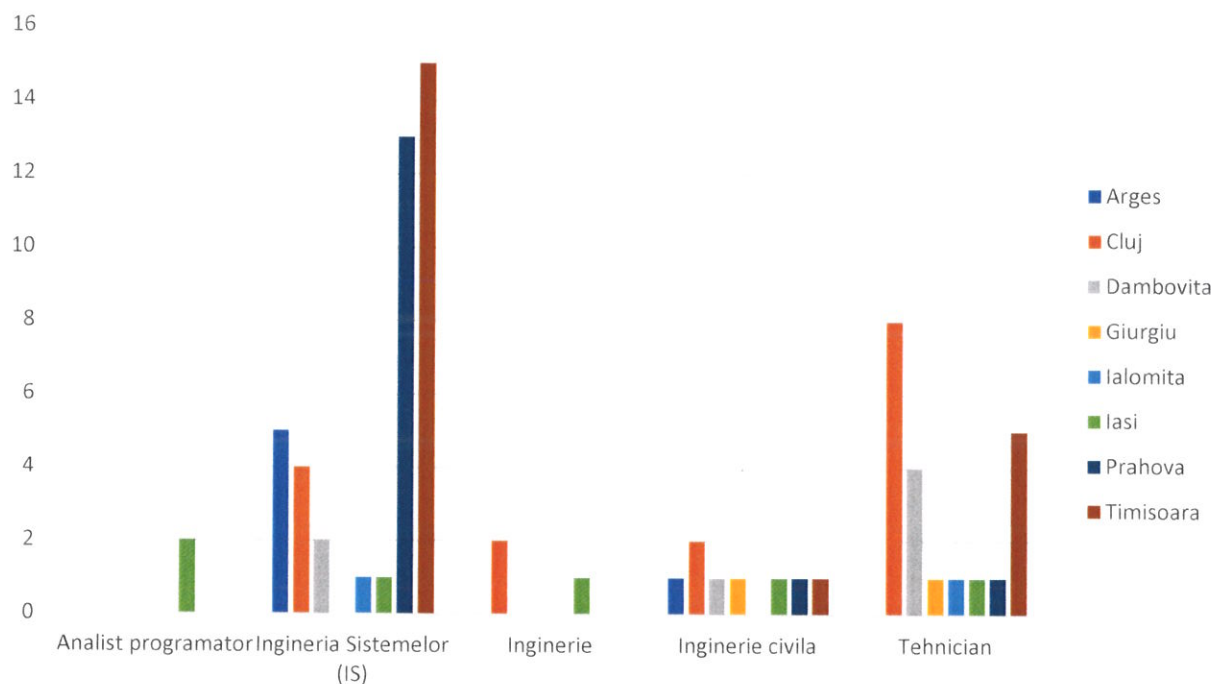
Situatia locurilor de munca in luna Decembrie 2019

Stabilirea bugetului companiilor la început de an și identificarea posturilor vacante necesar a fi ocupate aduce cu sine o nouă creștere în numărul de locuri de muncă promovate în vederea angajării, iar în acest sens identificăm un număr de 75 de posturi disponibile în luna

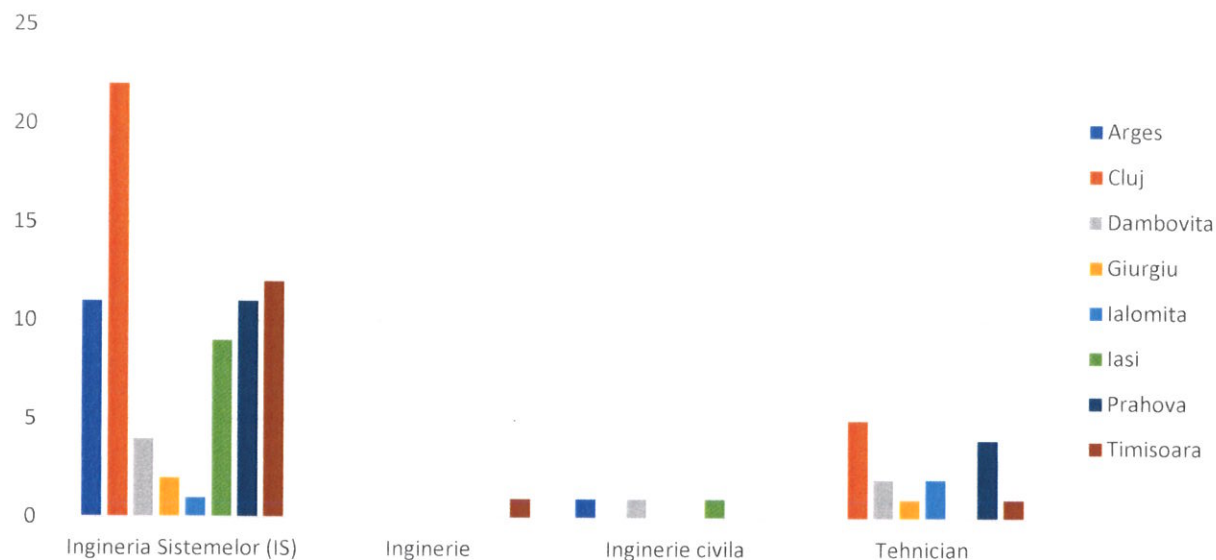
Ianuarie 2020, în continuare majoritatea lor fiind destinate absolvenților de Ingineria sistemelor, alături de tehnicieni și analiști programatori absolvenți de liceu/colegiu cu 23 de posturi promovate, precum și 3 locuri de muncă pentru Inginerie și 8 pentru Inginerie civilă.

Situația locurilor de muncă în luna Ianuarie 2020

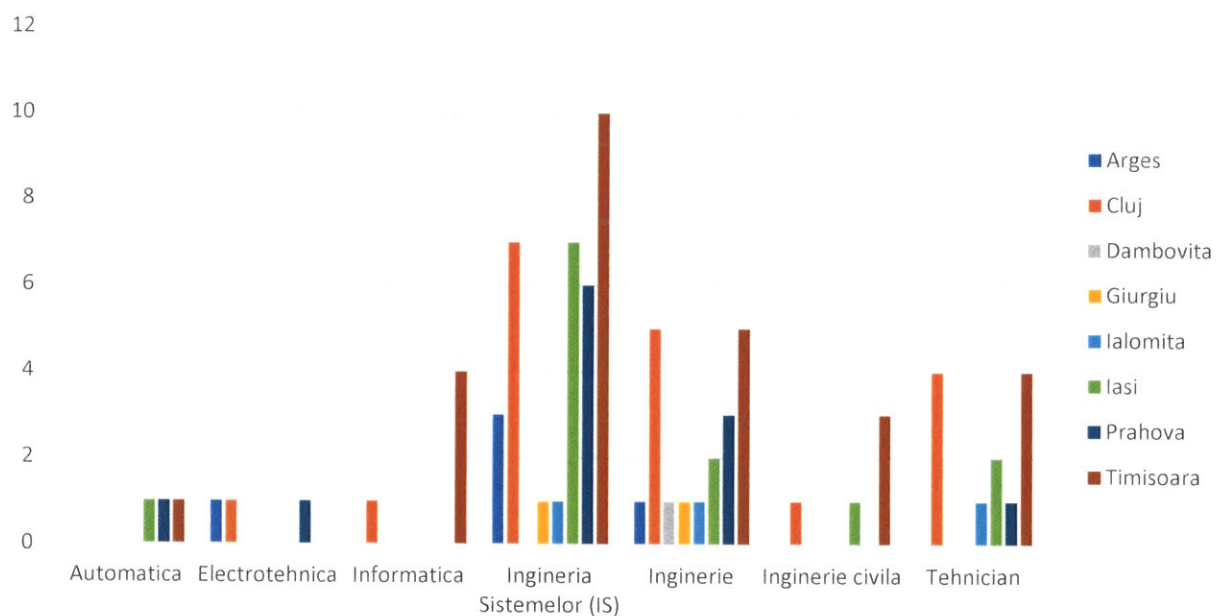

Lunile Februarie și Martie 2020 vin cu o evoluție scăzută a numărului de posturi raportat la luna anterioară, menținându-se pe un trend ascendent, dar fără creșteri semnificative. Astfel, dintre 173 de locuri de muncă identificate în cele două luni, 107 se adresează domeniului Ingineria sistemelor, 30 de locuri de muncă sunt destinate absolvenților de liceu cu profil tehnic, iar domeniile Automatică, Informatică, Inginerie și Inginerie civilă au un număr de 36 locuri de muncă care li se adresează.

Situatia locurilor de munca in luna Februarie 2020

Situatia locurilor de munca in luna Martie 2020

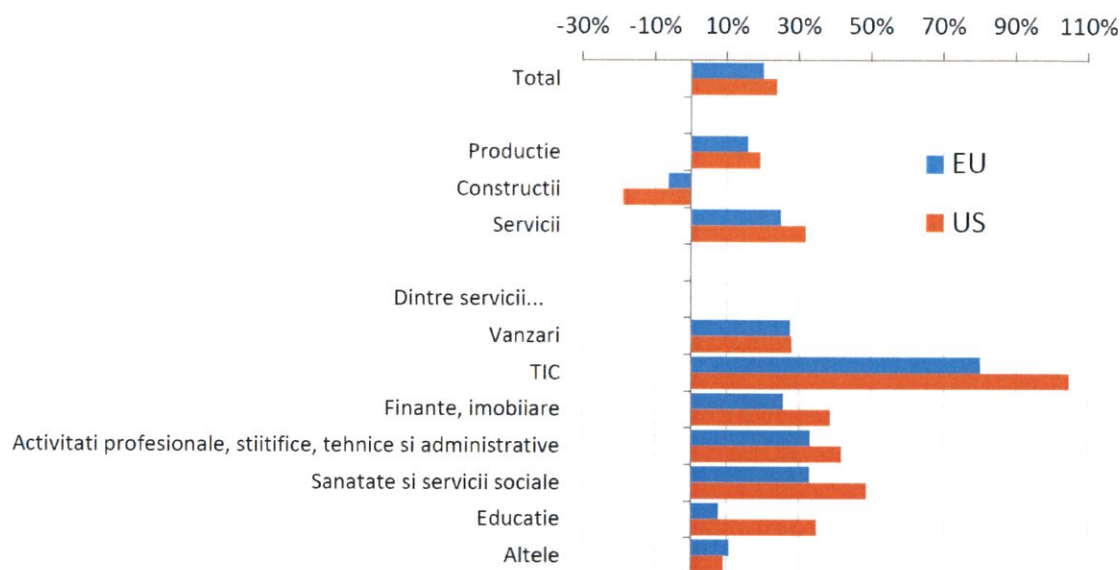

Aproape 90 de milioane de persoane cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani trăiesc în Uniunea Europeană (UE), reprezentând 17% din populația sa. Circumstanțele personale ale tinerilor din UE sunt adesea foarte diferite, având în vedere că numărul anilor de studii și rata de ocupare a forței de muncă variază considerabil atât între statele membre, cât și pe grupe de vârstă.

În momentul actual, inserția tinerilor pe piața muncii reprezintă într-adevăr o provocare pentru Europa cât și pentru fiecare stat din componența sa în parte. Acest proces atrage atenția într-un mod deosebit diverselor instituții europene și naționale deoarece tinerii reprezintă acea resursă excepțională, capabilă de a aduce schimbări și de a susține generațiile anterioare, însă reprezintă și acea parte din societate ce se confruntă cu o serie de probleme specifice, dintre care condiția locurilor de muncă și riscul față de un trai precar sunt cele mai pregnante.

Potrivit raportului *Employment and Social Developments in Europe* realizat de Comisia Europeană în anul 2018, transformările recente în ceea ce privește procesele de producție, noile informații și tehnologiile de comunicare forțează economiile statelor către o restructurare rapidă pentru a face față concurenței. Organizațiile și piețele sunt interconectate la nivel global prin intermediul internetului, în timp ce tehnologiile digitale, robotica, inteligența artificială revoluționează procesele de producție și de consum. Noile tehnologii creează noi piețe și locuri de muncă, în timp ce unele tradiționale sunt pe cale de dispariție, structura economiilor UE fiind într-un proces rapid de schimbare. Aceste transformări avantajează serviciile, în defavoarea producției, creșterile în sectoarele de servicii, depășind pe cele din zona de producție.

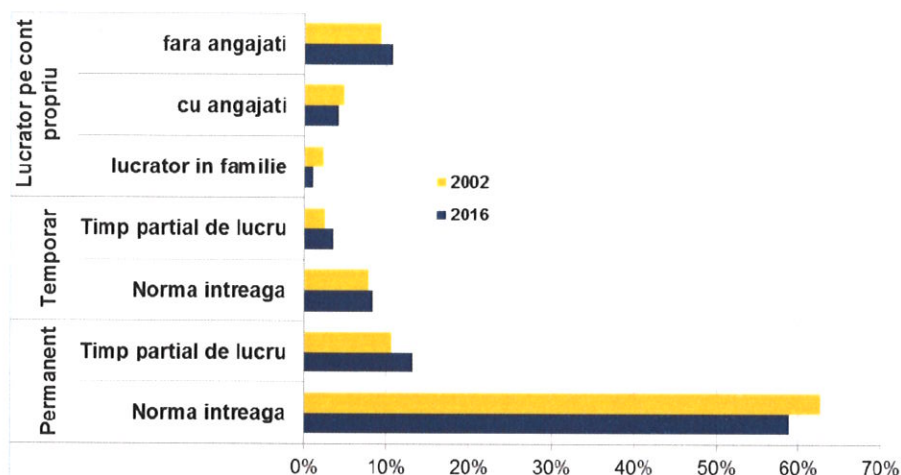
Digitalizarea sprijină sectorul TIC, care a crescut cu 80% în 2015 față de anul 2000 la nivelul UE, impactul său însă, extinzându-se și mai mult. În afară de sectorul financiar și imobiliar creșteri semnificative se înregistrează în sectorul activităților profesionale, științifice și de cercetare, tehnice (ingineria), fiind ramurile cele mai digitalizate care utilizează forța de muncă înalt calificată și educată.

Grafic: Valoarea adăugată reală, modificare procentuală, 2015 față de 2000, UE-28 și SUA

Sursa: *Employment and Social Developments in Europe, Annual Review 2018*

Schimbările ce intervin pe piața muncii țin și de forma de angajare sau modul de lucru. Astfel, întâlnim tot mai des lucrul pe platforme digitale, contracte de muncă cu timp parțial de lucru care oferă mai multă flexibilitate atât angajaților, cât și firmelor. Contractele de muncă atipice au devenit din ce în ce mai frecvente. Contractele de muncă cu durată nedeterminată și cu normă întreagă reprezintă în continuare, de departe cea mai însemnată formă de ocupare a forței de muncă din prezent. Incidența crescândă a formelor nestandardizate de angajare a generat schimbări structurale în modele de lucru. În figura 2.14 se observă ponderea angajaților permanenți cu normă întreagă s-a diminuat cu aproximativ 4 puncte procentuale în ultimii 15 ani ajungând sub 60% în 2016. A crescut, în schimb ponderea lucrătorilor pe cont propriu fără angajați.

Grafic: Evoluții privind formele de angajare 2016 versus 2002

Sursa: *Employment and Social Developments in Europe, Annual Review 2018*

Și condițiile de muncă au fost afectate în sens pozitiv de tehnologizare și digitalizare, conducând la îmbunătățirea pieței forței de muncă în termeni de autonomie, flexibilitate, sănătate și siguranță. Există însă și aspecte negative privind condițiile de muncă și calitatea vieții pentru persoanele care au fost mai puțin pregătite să facă față schimbărilor și să profite de beneficiile tehnologizării.

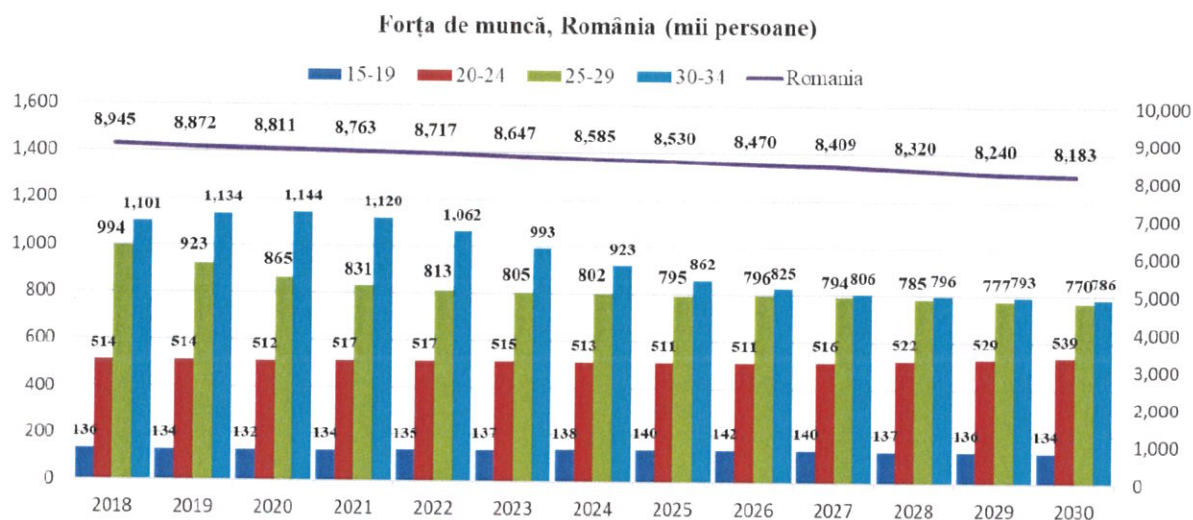
Piață muncii din Romania – evoluții generale

România a înregistrat, de la începutul anilor 2000, o scădere în numărul angajaților, scădere care poate fi explicată în special de rata ridicată de inactivitate înregistrată populația în vârstă de muncă (15-64 ani), de numărul mare de persoane care lucrau în agricultura de subzistență, precum și de migrația forței de muncă, în alte țări din UE, ceea ce însemna pierdere importantă de capital uman.

De asemenea, părăsirea timpurie a sistemului de învățământ a afectat competitivitatea forței de muncă din România.

Setul detaliat de previziuni Cedefop prognozează evoluția și structura forței de muncă din România pe baza unei metodologii complexe (Cedefop, 2012). Modelul fundamentează nivelurile de ocupare pe gen și vârstă, nivelul activității economice și, cererea de locuri de muncă, pornind de la previziunile demografice exogene realizate de Eurostat (Cedefop, 2012). Ratele de activitate, nivelul salariilor și al ajutoarelor sociale sunt utilizate în modelarea forței de muncă (oferta) și activității economice (Cedefop, 2012). Cererea de muncă, sau crearea de locuri de muncă este modelată în 2 componente: 1) cerere de locuri de muncă nou create și 2) cerere de înlocuire, detaliate la nivel de ocupație și instruire.

Prognozele sunt realizate pentru perioada 2015-2030, cu excepția celor referitoare la cererea de muncă, exprimate ca valoare cumulată pentru perioada 2013-2025 datorită fluctuațiilor semnificative existente la nivel anual (Cedefop, 2018).

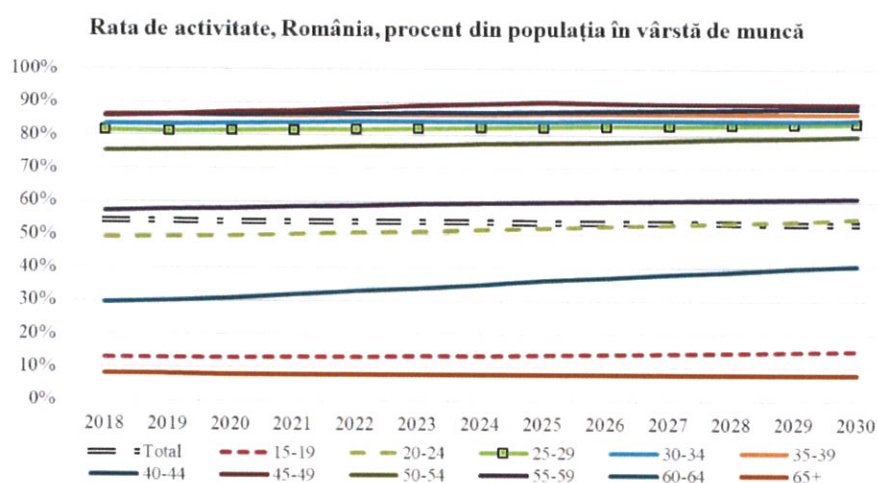

Grafic: Evoluția previzionată a forței de muncă, România, 2013-2030

Sursa: prelucrările autorilor, Cedefop, 2018

Conform ultimelor prognoze Cedefop (2018), **dimensiunea forței de muncă este în continuă scădere, de la 8.8 milioane în 2020 la 8.2 milioane în 2030**. Această scădere ușoară, de 6% este acompaniată de o scădere de doar 4% din forța de muncă în vârstă de 15-30 de ani. Dintre aceștia, evoluțiile cele mai semnificative se observă pentru forța de muncă în vârstă 30-34 de ani, care scade cu 28%, și grupa de vârstă 25-29 de ani, care înregistrează un declin constant, materializat într-o scădere de 13%, în perioada 2018-2030. În contrast, observăm o stabilitate a efectivelor forței de muncă pentru vârstele 15-19 și 20-24 pentru întreaga perioadă de previziune. La nivel anual, observăm o ușoară creștere a forței de muncă în grupa de vârstă 20-24 de ani în perioada 2026-2030, care compensează declinul înregistrat la nivelul grupei de vârstă 25-29 de ani.

Evoluțiile prezentate prezintă inconsistențe sesizabile față de alte previziuni Cedefop (Cedefop 2015), care indicau o creștere ușoară a ocupării, discrepanțele fiind datorate modului diferit de raportare. Astfel, forța de muncă este prognozată ca număr de persoane (folosind criteriul rezidențial), iar ocuparea este prognozată ca număr de locuri de muncă folosind anchetele întreprinderilor, o persoană putând deține mai multe locuri de muncă.

Grafic: Evoluția previzionată a ratelor de activitate, România, 2013-2030

Sursa: prelucrările autorilor, Cedefop, 2018

La nivelul ratelor de activitate, calculate ca raport între forța de muncă și populația în vârstă de muncă, se observă faptul că acestea cresc ușor pentru toate grupele de vârstă. Deși faptul este îmbucurător, dacă luăm în considerare previziunile privind scăderea populației, considerăm necesară reiterarea faptului că evoluția forței de muncă este supusă unor limitări severe datorate declinului demografic.

La nivelul tinerilor observăm fenomenul unor creșteri ușoare, constante a ratelor de activitate, de la 12.8% la 14.9% pentru grupa de vârstă 15-19, de la 49% la 54.9% pentru grupa de vârstă 20-24, de la 81.5% la 83.7% pentru grupa de vârstă 25-29 și de la 83.3% la 84.6% pentru grupa de vârstă 30-34 în perioada 2018-2030, pe fondul unei scăderi ușoare a ratei de activitate totale de la 54.2% la 53.3% pentru aceeași perioadă. Acest fapt relevă un atașament stabil, în creștere, al tinerilor, relativ la piața muncii, cu efecte benefice asupra economiei naționale.

Evoluția ocupării înregistrează o ușoară creștere, datorată aproape exclusiv sectoarelor servicii profesionale și servicii non-piață, care compensează scăderile importante previzionate pentru sectoarele primar și construcții. Această situație impune în mod necesar nu atât recalificarea lucrătorilor din domeniile în declin, cât și creșterea nivelului de educație adecvat profesiilor din sfera serviciilor.

Sector de activitate	2018	2020	2025	2030	20-25	20-30	18-30
Romania (total)	8 712	8 766	8 868	8 949	1%	2%	3%
Sectorul primar	2 484	2 459	2 352	2 214	-4%	-10%	-11%
Manufacturier	1 633	1 639	1 638	1 625	0%	-1%	0%
Construcții	573	550	485	415	-12%	-24%	-27%
Distribuție și transport	1 910	1 926	1 976	2 036	3%	6%	7%
Servicii Profesionale	891	924	1 011	1 074	9%	16%	21%
Servicii Non-piață	1 223	1 268	1 404	1 585	11%	25%	30%

Grafic: Evoluția ocupării la nivel de ramuri principale de activitate, România, mii persoane și indici de evoluție (%)

Sursa: Cedefop 2018 și prelucrările autorilor

La nivelul principalelor sectoare economice, detaliate în tabelul de mai jos, cele mai mari creșteri ale ocupării vor fi în sectoarele servicii profesionale, sănătate și asistență socială, precum și educație. Cele mai multe locuri de muncă noi vor fi pentru muncitori în agricultură și pentru specialiști cu ocupații intelectuale și științifice, în domeniul social și legal. **Deși cererea totală pentru persoane cu calificare redusă va fi cea mai mică, totuși aceasta va reprezenta 25% din totalul locurilor de muncă noi – a treia cea mai ridicată pondere din UE.**

Creșterea relativă a ocupării în România se prognozează a se situa, în perioada 2016-2030, la un nivel de 2.78%, mult mai mică în comparație cu UE (6.16%).

Sector	Modificarea relativă a ocupării (%)
Hoteluri și restaurant	6.75
Servicii administrative	20.13
Agricultură, piscicultură, silvicultură	-13
Artă și recreere	17.86
Construcții	-30.09
Educație	20.38
Servicii de furnizare a energiei	16.96
Finanțe și asigurări	7.24
Sănătate și asistență socială	66.71
Servicii ICT	1.22
Industria prelucrătoare	-2.23
Industria extractivă	-11.32
Servicii profesionale	91.4
Administrație publică și apărare	14.64
Transport și depozitare	0.19
Tratarea apei și deșeurilor	-23.31
Comerț	10.19

Tabel: Activitățile economice cu cele mai mari diferențe previzionate de ocupare, România, mii persoane și indici de evoluție (%)

Sursa: Cedefop 2018 și prelucrările autorilor. Notă. Valorile anuale apropiate de 10,000 trebuie interpretate cu precauție.

La nivel de ramură detaliată de activitate, se constată că **majoritatea activităților cu declin previzionat al forței de muncă corespund sectorului primar, manufacturier și construcții**. Cu excepția silviculturii și autovehiculelor, activitățile care înregistrează creșteri puternice ale forței de muncă aparțin sferei serviciilor. De remarcă și faptul că aceste creșteri nu se concentrează doar în sectoarele care presupun un nivel înalt de instruire (contabilitate și juridic, cercetare- dezvoltare, arhitectură și inginerie), ci și în activități ca îngrijire la domiciliu, reparații casnice și turism, fapt care denotă oportunități existente pentru lucrători cu diferite niveluri de școlarizare, inclusiv pentru tineri angrenați în procesul educațional, sau care au reintrat pe piața muncii după perioade de inactivitate.

La nivel de grupe ocupaționale majore se constată o evoluție a ocupării mai echilibrată decât cea pe sectoare de activitate, fapt explicabil prin diversitatea mai mare și caracterul transsectorial a celor dintâi.

Grupe de Ocupații	2018	2020	2025	2030	20-25	20-30	18-30
Total	8 712	8 766	8 868	8 949	1%	2%	3%
0 Armată	75	74	69	64	-6%	-14%	-16%
1 Manageri și directori	199	199	198	195	-1%	-2%	-2%
2 Specialiști	1 372	1 427	1 563	1 718	10%	20%	25%
3 Tehnicienii și personal tehnic	576	591	629	668	6%	13%	16%
4 Funcționari	405	410	427	447	4%	9%	11%
5 Servicii și vânzări	1 144	1 173	1 255	1 339	7%	14%	17%
6 Muncitori calificați în agricultură și piscicultură	1 762	1 717	1 589	1 442	-7%	-16%	-18%
7 Muncitori artizanali	1 268	1 231	1 113	989	-10%	-20%	-22%
8 Operatori și asamblori industriali	938	945	973	1 003	3%	6%	7%
9 Ocupații primare	973	998	1 051	1 085	5%	9%	12%

Tabel: Evoluția ocupării la nivel de grupe ocupaționale majore, România, mii persoane și indici de evoluție (%)

Sursa: Cedefop 2018, și prelucrările autorilor

Creșterea cea mai mare o înregistrează specialiștii, grup în care predomină personalul cu studii superioare, urmați îndeaproape de tehnicieni, specialiști în vânzări și funcționari, iar muncitori artizanalii și cei din agricultură și piscicultură avem cele mai importante scăderi. Deși alte previziuni indică surplusuri de forță de muncă pentru funcționari (Cedefop, 2016), previziunile detaliate ale Cedefop (2018) indică o creștere cu doar 11% a forței de muncă din aceste ocupații. Rezerve similare se pot exprima și în privința managerilor și directorilor și mai ales în cazul ocupațiilor militare, unde scăderea poate reflecta evoluții trecute legate de o realitate economică care se poate modifica în viitor. Nu în ultimul rând trebuie observată și evoluția previzionată relativ bună a ultimelor două grupe, asociate cu niveluri de școlarizare reduse. Acestea ar putea oferi oportunități pentru tinerii provenind din medii defavorizate, sau cei care în urma unor perioade de inactivitate își caută serviciu.

Examinarea ocupării tinerilor la momentul actual prin luarea în considerare a structurii acestora pe grupe majore de ocupații relevă o bună poziționare a acestora, atât în profesiile necesitând un nivel înalt de școlarizare, cât și în cele cu nivel de școlarizare redus (alte categorii de ocupații). Interes prezintă și reducerea semnificativă a ponderii relative a tinerilor în vârstă de 25-34 de ani în ocupațiile din servicii și vânzări, și muncitori necalificați, care pot fi susceptibile de fluctuații semnificative de personal datorate modificării structurii demografice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Grupe majore de ocupații	Procent din total ocupare/ramură		Indice relativ pe grupă ocupațională	
	15-24 ani	25-34 ani	15-24 ani	25-34 ani
Total	6%	23%		
Armată	-	20%	-	88%
Manageri și directori	2%	30%	36%	130%
Specialiști	4%	27%	62%	118%
Tehnicienii și personal tehnic	6%	28%	92%	125%
Funcționari	7%	27%	118%	118%
Servicii și vânzări	10%	14%	158%	61%
Muncitori calificați în agricultură și piscicultură	4%	20%	74%	89%
Alte categorii de ocupații	7%	23%	122%	100%
din care: Muncitori necalificați	11%	23%	179%	101%

Tabel: Structura ocupării tinerilor din România pe grupe de ocupații, 2017, mii persoane și indici de evoluție (%)

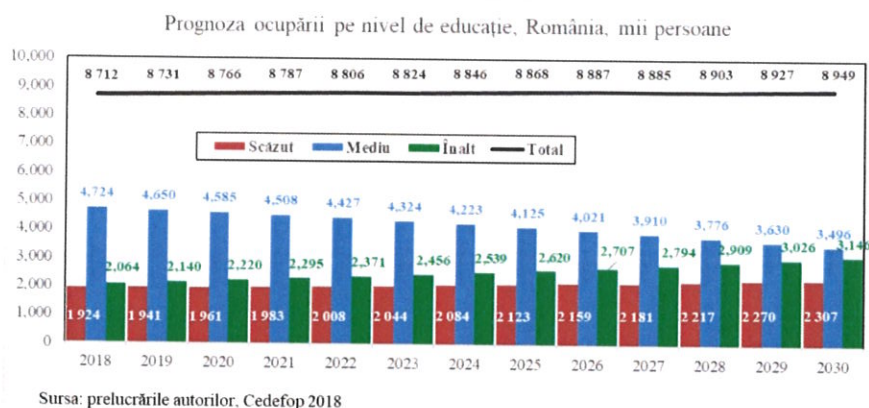
Sursa : INS (2018) și prelucrările autorilor

Notă. Indicele relativ compară ponderea ocupării grupelor de vârstă la nivel de grupă ocupațională cu cea calculată pe total economie națională.

Ocuparea previzionată pe niveluri de școlarizare indică o creștere a ponderii personalului cu nivel de educație superioară (ISCED 97 5 și 6) acompaniată de o scădere proporțională a personalului cu nivel mediu de instruire. De interes este faptul că ocuparea în rândul personalului cu educație primară va crește cu 20% în perioada de previziune, fapt care semnalează că un procent considerabil din ocuparea viitoare va fi destinat acestora.

UNIVERSITATEA TEHNICĂ
DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

Grafic: Proгноза ocuparii pe nivel de educație

Evoluția ocupării pe niveluri de instruire

Referitor la oferta de muncă, aceasta este detaliată în evidențele CEDEFOP (2018) prin intermediul situației creării nete de locuri de muncă. Datorită considerentelor de calitate a datelor și, implicit, de stabilitate a estimărilor, în care un rol important joacă dificultatea estimării părăsirii locurilor de muncă din cauza emigrației, pensionării, etc. prognozele sunt raportate sub formă de totaluri cumulate pentru întreaga perioadă 2013-2025. Fidele procesului de creare de locuri de muncă, prognozele detaliază oferta de muncă generată de procesul de expansiune a activității (denumită cerere de expansiune) și oferta de muncă datorată necesităților de înlocuire a personalului existent (denumită cerere de înlocuire).

Pentru perioada 2016-2030, locurile de muncă ce vor fi create (noi sau vacante, în special prin retragere, dar și prin migrație), se vor situa la un nivel de aproximativ 4,5 milioane, din care aproximativ 95% pentru înlocuire și restul pentru job-uri noi. Per ansamblu, se constată predominanța cererii de înlocuire a forței de muncă, fapt consistent cu evoluțiile înregistrate la nivel european (Cedefop, 2015).

Sectoare de activitate	Cerere de expansiune	Cerere de înlocuire	Total ofertă de locuri de muncă
Sectorul primar	- 305	2 015	1 711
Manufacturier	- 37	560	523
Construcții	- 179	189	10
Distribuție și transport	133	597	730
Servicii Profesionale	227	317	544
Servicii Non-piață	403	455	858
Total	242	4134	4376

Tabel: Locurile de muncă create la nivel de ramuri principale de activitate, România, 2013-2025, mii persoane

Sursa: CEDEFOP (2018)

Analiza la nivelul ocupațiilor relevă consistența analizei ofertei de locuri de muncă, precum și faptul **că cele mai multe oportunități nou create se concentrează în grupa specialiștilor, în ocupații care necesită studii superioare. De asemenea, creșterea ofertei de locuri de muncă datorate cererii de expansiune este semnificativă pentru tehnicieni, servicii și vânzări și ocupații primare, contrabalansând scăderile pentru muncitori.** Un fapt notabil este și faptul că discrepanțele dintre ocupațiile cu cerere de expansiune net pozitivă, sau net negativă sunt mult mai mici raportate la totalul ofertei de locuri de muncă, relevând o situație mult mai echilibrată la nivel de ocupații. Încă odată, mărimea absolută a ofertei de muncă, coroborată cu prognozele legate de ocupare, oferă o imagine mai detaliată la nivel de ocupație asupra evoluției pieței muncii la nivel de profesie.